

KAMU İŞLETMECİLİĞİNİ GELİŞTİRME MERKEZİ (KİGEM) DENEYİMİ

Ayla YILMAZ

KİGEM, açık yazılımıyla Kamu İşletmeciliğini Geliştirme Merkezi, 1993 yılında Prof. Dr. Mümtaz SOYSAL ve Prof. Dr. Korkut BORATAV'ın ülke ekonomisinin temel taşları olan Kamu İşletmelerinin işleyişinde yaşanan sorunları dile getirmek ve daha etkin ve daha iyi yönetilebilir olmalarında çözümler üretmek kaygusundan ortaya çıktı. Bu iki değerli bilim adamının düşüncesine önce o yıllarda Harb-İş Sendikası Başkanı İzzet ÇETİN ardından Petrol_ İŞ Sendikası eski Başkanı Bayram YILDIRIM destek verdi. Kısacası KİT'lerin var olmaları ülke ekonomisi için halen önemini koruyordu. Yapılması gereken her KİT için sorunları ve çözümlerini içeren raporlar hazırlanacaktı. Ve işe öyle başlandı. Ancak, 24 Ocak kararlarının rüzgârı 5 Nisan kararlarında etkili oldu “dünyada başarı ile sürdürülen özelleştirme” ülkemizde de dillenmeye başladı. “Özel'in güzel ve verimli” olduğu kamuoyuna pompalanırken aynı zamanda “KİT'lerin devletin sırtında bir kambur” olduğu da söylenmeye başlamıştı. Zarar eden KİT'leri satacağız söylemi ile başlayan özelleştirme, daha kamuoyu bir yana KİT'lerde örgütlü olan işçi sendikalarında bile dile getirilmiyordu. Özelleştirmeye karşı hazırlıklı olmalıyız diyenler ise, pek ciddiye alınmadı. Bilim adamlarının bir kısmı özelleştirmeye karşı bir kısmı ise savunur oldular. Özelleştirmenin taraflarından olan sendikalar daha konunun önemini anlamadan KİT'lerin satışları başlamıştı. İşçiler ne olacağını bilmiyor, memur kapsamında olanlar başka bir kamu kurumuna nakil güvencesi ile rahattılar.

1994 yılını Kasım ayında özelleştirme uygulamaları bir yasa çerçevesinde yapılmaya başlandı.

KİGEM'i oluşturanlar hızlı başlayan özelleştirme karşısında meslek örgütlerinin, işçi ve memur sendikalarının, bilim dünyasının bu saldırı karşısında bir arada ortak hareket etmenin önemini düşünerek, KİGEM'i vakıf statüsüne kavuşturdular. Kimler olacaktı vakfedenler? Üç işçi konfederasyonu (Türk-İş, Hak-İş, DİSK), memur konfederasyonu (KESK), meslek örgütleri adına da TMMOB. Bilim adamlarından da bu mücadelede var olmak isteyenler. 23 kurucu üye ile KİGEM Vakıf statüsüne kavuştu. Bu bir anlamda tarafların ortak mücadelesi demektir. Herkes tek tek mücadele vermeye başladığında bu gücün bölünmesi anlamına da gelmekteydi. Yola çıkarken belirlenen amaç, siyasi iktidarın IMF bağımlılığı ile karşı duruşların yönünü de değiştirdi. Ancak yine de tek amaç vardı o da KİT'lere sahip çıkmak özelleştirmelerine engel olmaktır.

KİGEM'in kurucusu olan ya da olmayan bütün bilim adamları KİGEM'e destek vermeye başladı. Sendikalara dünya örneklerinden de yola çıkarak özelleştirmenin sonuçları anlatılmaya başlandı. Sonuç yalnızca işçilerin işlerini kaybetmeleri değil, bu sonuçtan ülkenin zarar göreceği idi. Diğer taraftan KİGEM, özelleştirme uygulamalarına karşı dava açmaları konusunda sendikalara hukuki destek vermeye başladı. Eğitimler yolu ile emek kesimi bilgilendirilirken, medya yolu ile kamuoyu bilgilendirilmeye çalışılıyordu. İşin medya tarafı çok zordu. Medya patronlarının özelleştirmelerden pay alma savaşı gazete ve televizyonlarda haber yayınlanmasına engel oluyordu. Yani kamuoyunu bilgilendirme zayıf kalıyordu. Zaten halkın bir kısmının gözünde, KİT'ler devletin sırtında bir kambur, çalışanları da yüksek ücretlerle yan gelip yatılan yerlerdi. Onlara göre satılmalıydılar.

14 yıldır süren bu mücadelede, tarafların birlikte hareket etmelerine önderlik eden KİGEM, dünyada ve Türkiye'deki özelleştirmeler konusunda bilgi kaynağı oluşturduğu gibi, hukuki mücadelede de özelleştirmelerde yapılmakta olan

hukuksuzlukların yargıya taşınmasında, olumlu kararların alınmasında, kamuoyu oluşturulmasında önemli katkı yaptı.

Bugün halkımız özelleştirmelerin sonuçlarının, pahalılaşma, yabancılaşma gibi önemli noktalarını yaşadıkça gelişmelere daha farklı bakmaya, öğrenmeye başlamıştır.

Bu mücadele bitmemiştir aynı gücüyle KİGEM devam ettirmeye kararlıdır. KİGEM'e destek veren herkese bu ülke insanlarının teşekkür borcu vardır.